

การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษาของ
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

A STUDY OF THE CURRICULUM IMPLEMENTATION OF THE FOREIGN LANGUAGE
(ENGLISH) STRAND AT THE PRIMARY LEVEL IN SAINT JOSEPH CONVENT SCHOOL

นางสารภี กุศลสง *

Sarapee Kusolsong

อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา **

Permkiet Khamawattana, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษาโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน รวมจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงในภาพรวม และตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า :

- 1) งานบริหารหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ดำเนินการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน จัดครูเข้าสอน จัดตารางสอน จัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารไม่ประสบปัญหาในการบริหารหลักสูตร
- 2) งานสอน ครูผู้สอนทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำแผนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน จัดสอนซ่อมเสริม และวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการสอน สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ครูผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดอย่างลึกซึ้ง มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามกำหนด

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: tuk.kusolsong@yahoo.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address:

ISSN 1905-4491

Abstract

The research aimed to investigate the state and problems of curriculum implementation in the foreign language (English) strand at the primary level in Saint Joseph Convent School. The respondents were 16 English language teachers. An interview was used in this study. The data were analyzed using content analysis. The information was represented in a descriptive form and tables with description. The questionnaire was analyzed using frequency and percentage. The results were as follows.

1) In curriculum administration, school administrators studied and analyzed the curriculum and curriculum documents. They provided staff, the teaching schedules, educational resources and other facilities for this learning area. In addition, they also publicized the curriculum. The second important result was the instructional aspect. The curriculum was adopted by teachers in accordance with the community needs. Instructional plans as well as extra curricular activities were prepared, instructional materials were developed, and remedial teaching, as well as measurement and evaluation processes, was organized. No problem was found in the curriculum administration. 2) In the instruction tasks, teachers studied the curriculum, modified learning activities to fit local state and needs, and planned and arranged the teaching activities. They also developed and used instructional materials, offered remedial teaching and provided the learning assessment and evaluation tools. The problem was that teachers had insufficient time to study and understand the curriculum because they were overburdened by other tasks.

คำสำคัญ : การใช้หลักสูตร, ระดับประถมศึกษา, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

Keywords : CURRICULUM IMPLEMENTATION, PRIMARY LEVEL,
THE FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) STRAND

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในวรรคสอง มาตรา 27 ที่ว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล, 2545) โดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นกรอบการดำเนินการในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การยึดหลักสูตรแกนกลางของประเทศเป็นกรอบ และทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ความต้องการของผู้เรียนหลายๆ ด้านประกอบกัน แล้วนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ และจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ โดยให้มีความเหมาะสมกับ

พัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่
ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข์, 2545)

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน
เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้าง
ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม
และมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความ
เข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษา
ต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนิน
ชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับบาลี และภาษากลุ่ม
ประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตาม
ความเหมาะสม

จากการจัดอันดับโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานหรือ O-NET กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ปีการศึกษา 2554 สูงสุด 50 อันดับแรก จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 2,875 โรงเรียน
พบว่า โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ได้คะแนนเฉลี่ย 295.73 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 11 ของประเทศ
เนื่องจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์มีเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร จะเป็นแนวทางในการจัดการเรียน
การสอนวิชาภาษาอังกฤษ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร
เพื่อให้ได้ข้อมูล อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็ม
ตามศักยภาพและเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับ
ประถมศึกษาโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับ
ประถมศึกษาโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับ
ประถมศึกษา โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 2 คน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอน จำนวน 14 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 16 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ โดยใช้กรอบแนวคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ศึกษาเรื่องการจัดแผนการเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารหลักสูตร เนื่องจากไม่ได้มีการจัดแผนการเรียนในระดับประถมศึกษา การศึกษาการใช้หลักสูตรประกอบด้วย 2 งาน ได้แก่

1. งานบริหารหลักสูตร

- 1.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ
- 1.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
- 1.3 การจัดครูเข้าสอน
- 1.4 การจัดตารางสอน
- 1.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
- 1.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 1.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. งานสอน

2.1 การทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

- 2.2 การวางแผนการสอน
- 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม
- 2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแสดงข้อมูลด้วยการบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับครูผู้สอนซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชานิเทศการศึกษาถึงผู้บริหารโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สรุปได้ดังนี้

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดเป็นเพศหญิง อายุ 49 ปี และ 31 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ระหว่าง 1 - 4 ปี ได้รับการประชุม อบรม สัมมนาในการใช้หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และเคยเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

สถานภาพของครูผู้สอนทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับประถมศึกษา 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีจำนวนคาบที่สอน 16-20 คาบต่อสัปดาห์ ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน ได้แก่ งานวิชาการ รองลงมาคืองานกิจการนักเรียน โดยครูผู้สอนทั้งหมดได้รับการอบรม สัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รองลงมาคือด้านการจัดทำสื่อและแนวทางการใช้สื่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

1. งานบริหารหลักสูตร

1.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทำการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยการศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

1.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการคัดเลือกครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการตรวจสอบวุฒิการศึกษาเพื่อ พิจารณาคุณวุฒิและประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ การสอบข้อเขียนเพื่อวัดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ การสอบการปฏิบัติการสอนจริงในห้องเรียนเพื่อวัดทักษะ เทคนิค และวิธีสอน การสอบสัมภาษณ์ เพื่อสังเกตบุคลิกภาพของผู้สมัคร และเจตคติในวิชาชีพครูเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยประชุมชี้แจงข้อมูลด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร อบรมการใช้หลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิทยของผู้เรียนและเนื้อหาวิชา

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

1.3 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมของครูผู้สอน โดยจัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

1.4 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีเกณฑ์ในการจัดตารางสอน โดยกำหนดจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน และคาบเวลาเรียน จัดให้มีการเรียนภาษาอังกฤษ 6 คาบต่อสัปดาห์ ประกอบด้วยครูผู้สอนที่เป็นคนไทย 3 คาบและครูผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติ 3 คาบ

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

1.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน โดยครูผู้สอนสามารถขอใช้วัสดุหลักสูตรได้จากหัวหน้างานพัสดุ-ครุภัณฑ์ นอกจากวัสดุหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดเตรียมเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ได้แก่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล สำหรับการจัดบริการสื่อการเรียนการสอนที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดบริการให้กับครูผู้สอนได้แก่ หนังสือประกอบการเรียน สื่อมัลติมีเดีย และจัดให้มีการแนะนำการใช้สื่อและสาธิตการใช้สื่อ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการใช้สื่อ

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์หรือสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น มีมุมส่งเสริมการอ่านในทุกห้องเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

1.7 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดย จัดประชุมหาแนวทางการดำเนินงาน จัดโครงการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยใช้กิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษา การอบรม การประชุมปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตการสอน และการดำเนินการนิเทศติดตามผลตามแผนการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการนิเทศภาคเรียนละ 2 ครั้ง ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้หลักสูตร และความเหมาะสมของหลักสูตร โดยการใช้แบบสอบถาม และเมื่อได้รับข้อเสนอต่างๆ แล้วจึงนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.8 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรในรูปแบบการประชุมผู้ปกครองในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 นอกจากนี้ยังจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรทางเว็บไซต์ การจัดกิจกรรมวันวิชาการ โดยสื่อที่ใช้คือ เอกสารแผ่นพับ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และเว็บไซต์ของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. งานสอน

2.1 การทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อนำมาปรับเนื้อหาการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารคู่มือต่างๆ เกี่ยวกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการปรับเนื้อหาการเรียนรู้อิงสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของท้องถิ่นเพื่อปรับเนื้อหาการเรียนรู้อิง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ขาดความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเพื่อปรับเนื้อหาการเรียนรู้อิงสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และครูผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดอย่างลึกซึ้ง

2.2 การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้อิง พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดวางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อิงภาคเรียน โดยวางแผนการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และวางแผนการจัดทำเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้อิง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงส่วนใหญ่ส่งเสริมทักษะการพูด การอ่าน และการฟัง ด้านวิธีสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิง พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนใช้วิธีสอนโดยการใช้เกม การนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิง การสร้างสถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาทสมมติ ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้อิง พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงสำหรับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงไม่เป็นไปตามกำหนด แผนการจัดการเรียนรู้อิงไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม ขาดทักษะในการวัดและประเมินผล และขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิง

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูด และจัดกิจกรรม Summer

Course ในต่างประเทศ รองลงมาเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว เช่น โฆษณา หนังสือพิมพ์ตามลำดับ

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ มีภาระงานมากทำให้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศทำได้ไม่เต็มที่ และตารางเรียนเต็ม ทำให้ไม่มีเวลาให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.4 การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา และผู้เรียน รองลงมาเป็นการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ด้านการดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ครูจัดทำได้แก่ การแต่งหนังสืออ่านประกอบ

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนรู้ ขาดทักษะในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดได้ดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยครูผู้สอนทั้งหมดดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือประสบปัญหาการเรียน และจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่สนใจหรือมีความสามารถพิเศษ ลักษณะการจัดกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดจัดสอนซ่อมเสริมโดยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ส่วนใหญ่เป็นการจัดสอนซ่อมเสริมโดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน และการจัดสอนซ่อมเสริมโดยการผลิตสื่อการสอนเพื่อแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับจุดบกพร่องของผู้เรียน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดสอนซ่อมเสริม ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการสอนซ่อมเสริม และโรงเรียนมีกิจกรรมมากทำให้นักเรียนไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริม

2.6 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่าครูผู้สอนทั้งหมดวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการทดสอบความรู้ และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รองลงมาคือ วัดและประเมินประเมินผลการเรียนรู้โดยการวัดทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดใช้แบบทดสอบแบบข้อเขียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยประเมินผลเมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน และประเมินผลกลางภาคเรียน / ปลายภาคเรียน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนที่ประสบปัญหา ปัญหาได้แก่ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และขาดการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. งานด้านบริหารหลักสูตร

การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ต่างๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดทำการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยการศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทางด้านสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินการใช้หลักสูตรให้มุ่งไปสู่เป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ รุจิรั ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นความรู้เดิมโดยจะต้องนำมาจัดให้เป็นระบบ และมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นรายวิชาและช่วงชั้น ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ตลอดจนคำนึงถึงความพร้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคัดเลือกครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยการตรวจสอบวุฒิการศึกษา การสอบข้อเขียนเพื่อวัดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ การสอบการปฏิบัติการสอนจริงในห้องเรียน และการสอบสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังมี การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยการประชุมชี้แจงข้อมูลด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จัดให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วยของผู้เรียนและเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารมีวิธีการเตรียมบุคลากรเป็นอย่างดี เนื่องจากคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ตลอดจนทักษะและเทคนิคทางการสอน และจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเอง ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การเตรียมบุคลากรนอกจากจะประชุมชี้แจงให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในภาพกว้างๆ แล้ว จะต้องมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแบบเจาะลึก โดยเฉพาะแนวการสอน และจุดเน้นในแต่ละเรื่อง

การจัดครูเข้าสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเกณฑ์ในการจัดครูเข้าสอน ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมของครูผู้สอน โดยจัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถทางด้านภาษา ความถนัดทางด้าน การสอนและประสบการณ์ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รุจิรั ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนโดยการจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ มักจะเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ในกลุ่มวิชานั้นๆ การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้จะทำให้นักเรียนได้รับทราบสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ แนวคิดจากครูผู้สอนอย่างลึกซึ้ง

การจัดตารางสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีเกณฑ์ในการจัดตารางสอน โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา และคาบเวลาเรียน ความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน และจัดตารางสอนโดยคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีวิธีการดำเนินการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดตารางสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดตารางสอน ควรพิจารณาถึงความยากง่ายของเนื้อหาวิชา และช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การจัดตารางสอนเป็นเรื่องของการจัดครูผู้สอนและผู้เรียนให้พบกัน และ

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจะต้องคำนึงถึงเรื่องเวลาและสถานที่ การกำหนดช่วงเวลาขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาการจัดช่วงเวลาการเรียนจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน การจัดเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน โดยครูผู้สอนสามารถขอใช้วัสดุหลักสูตรได้จากหัวหน้างานพัสดุ-ครุภัณฑ์ นอกจากวัสดุหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดเตรียมเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ได้แก่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนที่ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดบริการให้กับครูผู้สอนได้แก่ หนังสือประกอบการเรียน สื่อมัลติมีเดีย และแนะนำการใช้สื่อและสาคิตการใช้สื่อ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการใช้สื่อ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรูได้เป็นอย่างดี สนับสนุนในการใช้และพัฒนาสื่อ ทั้งในด้านความรู้ วิธีการใช้สื่อ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สอดคล้องกับ ฐิติภักดี และ จันทราณี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สื่อการเรียนรูเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่างๆ ที่หลักสูตรต้องการ

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์หรือสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ โทรทัศน์ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรได้เป็นอย่างดี การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวว่า งานบริหารควรมีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญ เพราะจะทำให้การเรียนรูมีคุณภาพมากขึ้น ภารกิจบางอย่างจัดได้ว่าเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ทางอ้อม แต่ส่งผลอย่างลึกซึ้งต่อการหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน เช่น การจัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาคลังและสื่ออุปกรณ์

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยจัดประชุมหาแนวทางการดำเนินงาน จัดโครงการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร ใช้กิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษา การอบรม การประชุมปฏิบัติการ การสาคิตการสอน การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตการสอน และดำเนินการนิเทศติดตามผลตามแผนการดำเนินงาน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยพิจารณาแต่งตั้งให้ผู้รับผิดชอบการนิเทศติดตามผล เพื่อดำเนินการนิเทศติดตามผลตามแผนการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนประเมินหลักสูตรจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้หลักสูตร และความเหมาะสมของหลักสูตร โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ในการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิผลที่อย่างแท้จริงต้องมีการติดตามผล หากมีปัญหาในการใช้หลักสูตรจะได้หาทางแก้ไขและให้

คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครูผู้ใช้หลักสูตร และควรกระทำต่อเนื่อง สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรควรกระทำต่อเนื่องกันไปตลอดเวลา และใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรในรูปแบบการประชุมผู้ปกครองในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 นอกจากนี้ยังจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรทางเว็บไซต์ การจัดกิจกรรมวันวิชาการ โดยสื่อที่ใช้คือ เอกสารแผ่นพับ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และเว็บไซต์ของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลหรือไม่ ผู้ปกครองและชุมชนควรรับทราบว่าคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีให้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อการสื่อสารสองทาง และเสริมสร้างให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร ป้องกัน และแก้ไขความเข้าใจผิด ขจัดและลดสาเหตุแห่งการขัดแย้ง

2. งานสอน

การทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดให้ความสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อนำมาปรับเนื้อหาการเรียนรู้นอกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารคู่มือต่างๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่เข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการปรับเนื้อหาการเรียนรู้อันสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น วิจัยเห็นว่า ในการทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจในหลักสูตร และสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทูมทอง (2553) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เริ่มตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มแข็ง และการพัฒนาตัวครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน เช่น การจัดอบรมสัมมนาเป็นระยะๆ การเผยแพร่เอกสารที่เป็นประโยชน์ การพาไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเห็นว่าการทำความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารควรตรวจสอบความเข้าใจของครูผู้สอนภายหลังจากได้รับการอบรม

การวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดวางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคเรียนโดยวางแผนการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และวางแผนการจัดทำเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ผู้วิจัยเห็นว่าการวางแผนการสอน เป็นการเตรียมการสำหรับการสอนของครูซึ่งสอดคล้องกับ สุณีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติโดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมทักษะการพูด และทักษะการอ่าน และส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมทักษะการฟัง โดยส่วนใหญ่ครูผู้สอนใช้วิธีสอนโดยใช้เกม การนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างสถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาทสมมติ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารพบว่าครูผู้สอนทั้งหมดใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการส่งเสริมทักษะการพูด และจัดกิจกรรม Summer Course ในต่างประเทศ รองลงมาเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง การส่งเสริมการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว เช่น โฆษณา หนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชาและผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมโดยทั่วถึงกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด ดังนั้นผู้สอนควรวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนอย่างรอบคอบ พิจารณาจุดประสงค์การเรียนของแต่ละข้ออย่างละเอียด เพื่อผู้สอนจะได้ทราบว่า จะจัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะช่วยให้ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้กระทำกิจกรรมมาเป็นผู้ประสานกิจกรรม และชี้แนะการเรียนกับผู้เรียน พยายามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองให้มากยิ่งขึ้น และสรุปการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือโดยเน้นบทบาทผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

การพัฒนาและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา และผู้เรียน การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ด้านการดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ครูได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือการแต่งหนังสืออ่านประกอบ ผู้วิจัยเห็นว่าสื่อการเรียนรู้มีประโยชน์มากทั้งต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วขึ้นและยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับ วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2545) กล่าวถึงหลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนจะต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยมีหลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญคือ สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน เหมาะสมกับผู้เรียน มีความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ความสะดวกและความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนควรศึกษาดูงานเพิ่มเติมและผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดได้ดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมในคาบเรียนตามตารางเรียน โดยดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือประสบปัญหาการเรียน และนักเรียนที่สนใจหรือมีความสามารถพิเศษ ลักษณะการจัดกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดจัดสอนซ่อมเสริมโดยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม และส่วนใหญ่เป็นการจัดสอนซ่อมเสริมโดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน การผลิตสื่อการสอนเพื่อแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับจุดบกพร่องของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดสอนซ่อมเสริม ครูผู้สอนต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อจะได้นำมากำหนดวิธีการสอนในการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ รุจิรี ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่ครูจัดให้สำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ การสอนซ่อมเสริมอาจจัดขึ้นภายหลังเมื่อครูได้ดำเนินการสอน วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว พบว่า

ความสามารถของผู้เรียนไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จากผลการตรวจสอบของครูจะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ด้วยวิธีการซ่อมเสริม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการทดสอบ ความรู้ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รองลงมาคือ วัดและประเมินประเมินผลการเรียนรู้โดยการวัดทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือแบบทดสอบแบบข้อเขียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดช่วงเวลาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประเมินผลเมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน และประเมินผลกลางภาคเรียน / ปลายภาคเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การวัดผลเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนเพราะจะทำให้ครูผู้สอนทราบถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียน รู้ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งสอดคล้อง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีขั้นตอนหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือการวัดและประเมินผล เพราะการวัดและประเมินผลจะได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการ และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ของการสอนและความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ เพราะผลจากการวัดจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาเพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และนอกจากนี้ยังใช้ช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น ดังนั้นการวัดการประเมินผลการเรียนการสอนจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้

1. ด้านงานสอน ผู้บริหารควรจัดให้มีการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ครูผู้สอนในเรื่องทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียน

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน

2. ด้านงานสอน ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการศึกษาดูงาน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆเพิ่มเติม

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนรู้อื่นๆและขาดทักษะในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. ควรประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

รายการอ้างอิง

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อาร์ แอนด์ ปริ้นท์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: The Knowledge Center.